

บทที่ 4

ผลการทดลองและการวิเคราะห์ผลการทดลอง

ดังได้กล่าวแล้วในบทที่ 1 ถึงวัตถุประสงค์ของการทดลอง โดยการทดลองมุ่งศึกษาผลของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อปฏิกิริยาที่ศึกษา ได้แก่ อุณหภูมิ ความเร็วเชิงสเปซ และสัดส่วนขององค์ประกอบของสารตั้งต้น และศึกษาจลนศาสตร์ของปฏิกิริยาคาร์บอนไดออกไซด์กับมีเทน โดยนำผลการทดลองมาหาสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา แล้วจึงพิจารณาเลือกเงื่อนไขที่เหมาะสมในการผลิตก๊าซสังเคราะห์ต่อไป ดังนั้นในรายละเอียดของบทนี้จะเสนอผลของการทดลองในลักษณะของข้อมูลดิบของการทดลองแต่ละขั้นตอน แล้วจึงนำผลของการทดลองนั้นมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีที่แสดงไว้ในบทที่ 2 โดยมีเงื่อนไขการทดลองแต่ละขั้นตอนได้แสดงไว้แล้วในบทที่ 3 ในเรื่องของวิธีการทดลอง

4.1 ผลการทดลอง

4.1.1 ผลการทดลองเพื่อหาอัตราการผลิตของสารตั้งต้นในสภาวะที่ขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนระหว่างบรรยากาศของไหลกับผิวด้านนอกของตัวเร่งปฏิกิริยา

สภาวะที่กำหนดสำหรับการทดลองในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1 อุณหภูมิของปฏิกิริยาคงที่ ที่ 750 องศาเซลเซียส
- 2 สัดส่วนของมีเทนกับคาร์บอนไดออกไซด์ของสารตั้งต้นคงที่ มีค่าเป็น 1:1 โดยปริมาตร
- 3 ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช

และมีเงื่อนไขของสภาวะของการทดลอง ดังนี้

- 1 ตัวเร่งปฏิกิริยาในเตาปฏิกรณ์เคมีน้ำหนักต่างกัน คือ 0.0990 กรัม และ 0.2084 กรัม
- 2 อัตราการไหลของสารตั้งต้น มีช่วงอยู่ระหว่าง 60 ถึง 360 ลูกบาศก์ เซ็นติเมตรต่อนาที สำหรับการทดลองที่ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาน้ำหนัก 0.0990 กรัม และ ช่วงระหว่าง 210 ถึง 630 ลูกบาศก์เซ็นติเมตรต่อนาที สำหรับการทดลองที่ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาน้ำหนัก 0.2084 กรัม โดยมีการเพิ่มค่าครึ่งละประมาณ 30 ลูกบาศก์เซ็นติเมตรต่อนาที

ซึ่งผลการทดลองในกรณีที่ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีน้ำหนัก 0.0990 กรัม ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.1 และสำหรับการทดลองที่ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาน้ำหนัก 0.2084 กรัม ได้แสดงผลการทดลองในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและตัวประกอบเวลา สำหรับการทดลองเพื่อหาอัตราการไหลของสารตั้งต้นในสภาวะที่ขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนระหว่างบรรยากาศของไหลกับผิวด้านนอกของตัวเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาน้ำหนัก 0.0990 กรัม

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0990 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส อัตราส่วนของสารป้อน $CH_4:CO_2$ 1:1 โดยปริมาตร		
อัตราการไหลของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน [Conversion of Methane]	ตัวประกอบเวลา [w/F] ที่ 32°ซ [g cat.hr/mole feed]
65.99	0.8883	0.62
101.81	0.8082	0.40
115.58	0.7700	0.36
139.93	0.7134	0.29
178.22	0.6592	0.23
232.48	0.5972	0.18
270.86	0.5381	0.15
306.51	0.4910	0.13
339.51	0.4482	0.12
364.56	0.4147	0.11

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและตัวประกอบเวลา สำหรับการทดลองเพื่อหาอัตราการไหลของสารตั้งต้นในสภาวะที่จัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนระหว่างบรรยากาศของไหลกับผิวต้านนอกของตัวเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาหนัก 0.2084 กรัม

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.2084 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส อัตราส่วนของสารป้อน $\text{CH}_4:\text{CO}_2$ 1:1 โดยปริมาตร		
อัตราการไหลของสารตั้งต้น ที่ 32'ซ [ml/min.]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน [Conversion of Methane]	ตัวประกอบเวลา [w/F] ที่ 32'ซ [g cat.hr/mole feed]
218.10	0.8213	0.40
252.16	0.7892	0.34
285.15	0.7539	0.30
320.89	0.7042	0.27
365.71	0.6715	0.24
424.03	0.6318	0.20
470.17	0.6115	0.18
532.64	0.5670	0.16
601.11	0.5220	0.14
646.20	0.4944	0.13

4.1.2 ผลการทดลองเพื่อหาขนาดของตัวเร่งปฏิกิริยาที่ทำให้เกิดสภาวะขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนจากสารตั้งต้นและผลิตผลผ่านรูพรุนตัวเร่งปฏิกิริยา

สภาวะที่กำหนดการทดลองในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1 อุณหภูมิของปฏิกิริยาคงที่ ที่ 750 องศาเซลเซียส
- 2 อัตราส่วนโมลกับคาร์บอนไดออกไซด์ของสารตั้งต้นคงที่ มีค่าเป็น 1:1 โดยปริมาตร
- 3 อัตราการไหลของสารตั้งต้น มีค่า 150 ลูกบาศก์เซนติเมตรต่อนาที
- 4 น้ำหนักตัวเร่งปฏิกิริยา 0.0990 กรัม

และมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะของการทดลอง ดังนี้

- 1 เปลี่ยนแปลงขนาดของตัวเร่งปฏิกิริยา คือ 60/80, 40/60, 25/40 และ 20/25 เมช

ซึ่งผลการทดลองในกรณีที่ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีขนาด 60/80, 40/60, 25/40 และ 20/25 เมช ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.3 และ 4.4

ตารางที่ 4.3 แสดงน้ำหนักของตัวเร่งปฏิกิริยาและอัตราการไหลของสารตั้งต้น สำหรับการทดลองเมื่อใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาดต่าง ๆ

ขนาดตัวเร่งปฏิกิริยา		น้ำหนักตัวเร่งปฏิกิริยา [gm]	อัตราการไหลของ สารตั้งต้น ที่ 32 °ซ [ml/min.]
ตัวเลขเมช [mesh]	เส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย [microns]		
60/80	210.5	0.1107	148.93
40/60	308.0	0.0990	148.84
25/40	521.5	0.1010	150.26
20/25	753.0	0.1011	150.34

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาสำหรับการทดลองเพื่อหาขนาดของตัวเร่งปฏิกิริยาที่ทำให้เกิดสภาวะขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนจากสารตั้งต้นและผลิตผลผ่านรูพรุนตัวเร่งปฏิกิริยา

ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส อัตราส่วนของสารป้อน $\text{CH}_4 : \text{CO}_2$ 1:1 โดยปริมาตร		
ขนาดตัวเร่งปฏิกิริยา [mesh]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน [Conversion of Methane]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH_4 reacted/hr g cat]
60/80	0.8480	1.5373
40/60	0.7575	1.5066
25/40	0.7763	1.5333
20/25	0.3947	0.7983

4.1.3 ผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปและอัตราการเกิดปฏิกิริยา
ในกรณีที่ไม่มีตัวเร่งปฏิกิริยา

สภาวะที่กำหนดการทดลองในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1 อัตราส่วนมีเทนกับคาร์บอนไดออกไซด์ของสารตั้งต้นคงที่ มีค่าเป็น 1:1 โดยปริมาตร
- 2 อัตราการไหลของสารตั้งต้น มีค่า 150.26 ลูกบาศก์เซ็นติเมตรต่อนาที

และมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะของการทดลอง ดังนี้

- 1 เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของปฏิกิริยา คือ 650, 700, 750, 800 และ 850 องศาเซลเซียส

ซึ่งผลการทดลองสำหรับการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีตัวเร่งปฏิกิริยา
ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปและอัตราการเกิด
ปฏิกิริยาในกรณีที่ไม่มีตัวเร่งปฏิกิริยา

อุณหภูมิ [°C]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน [Conversion of Methane]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/hr]
650	0.0560	0.0101
700	0.0579	0.0104
750	0.1060	0.0190
800	0.1551	0.0279
850	0.2322	0.0417

4.1.4 ผลการทดลองเพื่อหาอายุการใช้งานของตัวเร่งปฏิกิริยาในการทดลอง

สภาวะที่กำหนดการทดลองในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1 อุณหภูมิของปฏิกิริยาคงที่ ที่ 750 องศาเซลเซียส
- 2 อัตราส่วนมีเทนกับคาร์บอนไดออกไซด์ของสารตั้งต้นคงที่ มีค่าเป็น 1:1 โดยปริมาตร
- 3 อัตราการไหลของสารตั้งต้น มีค่า 150.26 ลูกบาศก์เซนติเมตรต่อนาที
- 4 น้ำหนักตัวเร่งปฏิกิริยา 0.0990 กรัม

และมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะของการทดลอง ดังนี้

- 1 เปลี่ยนแปลงระยะเวลาในการเกิดปฏิกิริยา คือ ตั้งแต่ 0 ถึง 6 ชั่วโมง โดยเก็บก๊าซตัวอย่างทุก 15 นาที

ผลการทดลองสำหรับการเกิดปฏิกิริยาในระยะเวลาต่าง ๆ ได้แสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนเพื่อหาระยะเวลา
การใช้งานของตัวเร่งปฏิกิริยา

เวลาที่เกิดปฏิกิริยา [hr.:min.]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน [Conversion of Methane]
0:00	0.8335
3:15	0.8073
3:30	0.8013
3:47	0.7922
4:00	0.7953
4:18	0.7892
4:30	0.7901
4:45	0.7909
5:00	0.7870
5:15	0.7831
5:30	0.7817
5:45	0.7802
6:00	0.7895

4.1.5 ผลการทดลองเพื่อหาสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา

- 1 ผลการทดลองหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นมีเทนในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา

สภาวะที่กำหนดสำหรับการทดลองในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1 อัตราการไหลของสารตั้งต้น มีค่าประมาณ 150 ลูกบาศก์ เซ็นติเมตรต่อนาที
- 2 น้ำหนักตัวเร่งปฏิกิริยา 0.0998 กรัม
- 3 ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช

และมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะของการทดลอง ดังนี้

- 1 เปลี่ยนแปลงสัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น คือ ประมาณ 2 %, 4 %, 6 %, 8 % และ 10 % มีเทนโดยปริมาตร
- 2 เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ คือ 650, 700, 750, 800 และ 850 องศาเซลเซียส

ผลการทดลองสำหรับการหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทนในสารตั้งต้นในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา แสดงไว้ในตารางที่ 4.7 ถึง 4.11

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 650°ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทน

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.0998 กรัม		
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทนในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหลของสารตั้งต้นที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมลคาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ STP [mol CH ₄ reacted/hr. g cat.]
1.47	150.06	67.0598	0.7593	0.0403
3.39	150.12	28.5057	0.7399	0.0906
5.31	150.19	17.8418	0.7824	0.1501
7.22	150.26	12.8431	0.7831	0.2045
10.15	150.44	8.8561	0.7736	0.2841

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)
	CH ₄	CO ₂	
1.47	-14.2357	-10.0253	-3.2119
3.39	-13.3999	-10.0449	-2.4016
5.31	-12.9514	-10.0650	-1.8967
7.22	-12.6431	-10.0854	-1.5871
10.15	-12.3034	-10.1174	-1.2583

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 700 °ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทน

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
1.36	149.89	72.6481	0.8009	0.0392
3.61	150.46	26.7241	0.8002	0.1045
5.20	150.02	18.2297	0.7912	0.1485
7.22	150.26	12.8431	0.7725	0.2018
10.15	150.44	8.8561	0.8018	0.2945

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)
	CH ₄	CO ₂	
1.36	-14.3146	-10.0241	-3.2386
3.61	-13.3376	-10.0472	-2.2586
5.20	-12.9718	-10.0639	-1.9070
7.22	-12.6431	-10.0854	-1.6007
10.15	-12.3034	-10.1174	-1.2226

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 750 °ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทน

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
1.47	150.06	67.0598	0.8282	0.0439
3.39	150.12	28.5057	0.8307	0.1017
5.20	150.02	18.2297	0.7986	0.1499
7.71	149.53	11.9656	0.8254	0.2290
10.35	150.78	8.6636	0.8370	0.3142

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)
	CH ₄	CO ₂	
1.47	-14.2357	-10.0253	-3.1251
3.39	-13.3999	-10.0449	-2.2858
5.20	-12.9718	-10.0639	-1.8977
7.71	-12.5776	-10.0907	-1.4739
10.35	-12.2837	-10.1197	-1.1577

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 800 °ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทน

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
1.58	150.23	62.2698	0.8342	0.0477
3.61	150.46	26.7241	0.8438	0.1102
5.31	150.19	17.8418	0.8191	0.1571
7.33	150.43	12.6456	0.8363	0.2218
10.35	150.78	8.6636	0.8589	0.3224

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)
	CH ₄	CO ₂	
1.58	-14.1627	-10.0264	-3.0437
3.61	-13.3376	-10.0472	-2.2056
5.31	-12.9514	-10.0650	-1.8509
7.33	-12.6287	-10.0866	-1.5059
10.35	-12.2837	-10.1197	-1.1318

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 850°ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทน

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
1.47	150.06	67.0598	0.7720	0.0410
3.61	150.46	26.7241	0.8421	0.1100
5.41	150.36	17.4701	0.8496	0.1664
7.22	150.26	12.8431	0.8482	0.2215
9.75	151.34	9.2570	0.8713	0.3093

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 องศาเซลเซียส			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)
	CH ₄	CO ₂	
1.47	-14.2357	-10.0253	-3.1953
3.61	-13.3376	-10.0472	-2.2076
5.41	-12.9315	-10.0661	-1.7932
7.22	-12.6431	-10.0854	-1.5072
9.75	-12.3433	-10.1130	-1.1734

- 2 ผลการทดลองหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์ในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา

สภาวะที่กำหนดสำหรับการทดลองในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

- 1 อัตราการไหลของสารตั้งต้น มีค่าประมาณ 150 ลูกบาศก์ เซ็นติเมตรต่อนาที
- 2 น้ำหนักตัวเร่งปฏิกิริยา 0.1009 กรัม
- 3 ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช

และมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะของการทดลอง ดังนี้

- 1 เปลี่ยนแปลงสัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น คือ ประมาณ 30 %, 35 %, 40 %, 45 % และ 50 % มีเทนโดยปริมาตร
- 2 เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ คือ 650, 700, 750, 800 และ 850 องศาเซลเซียส

ผลการทดลองสำหรับการหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทนในสารตั้งต้นในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา แสดงไว้ในตารางที่ 4.12 ถึง 4.16

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 650°ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
49.99	151.24	1.0004	0.6078	1.0935
45.25	149.95	1.2101	0.6545	1.0569
40.92	151.60	1.4438	0.7152	1.0559
35.23	151.34	1.8388	0.7399	0.9387
30.71	151.52	2.2567	0.8032	0.8893

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม				
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)	ตัวแปร P
	CH ₄	CO ₂		
49.99	-10.7087	-10.7034	0.0894	10.9890
45.25	-10.8083	-10.6128	0.0553	11.0563
40.92	-10.9089	-10.5367	0.0543	11.1577
35.23	-11.0587	-10.4447	-0.0633	11.1925
30.71	-11.1960	-10.3773	-0.1173	11.2783

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 700°ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
49.83	151.73	1.0070	0.7090	1.2757
44.74	149.48	1.2350	0.7535	1.1992
40.41	151.13	1.4749	0.7958	1.1565
34.81	150.37	1.8728	0.8268	1.0298
30.36	150.05	2.2938	0.8446	0.9157

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม				
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)	ตัวแปร P
	CH ₄	CO ₂		
49.83	-10.7120	-10.7001	0.2435	11.1464
44.74	-10.8196	-10.6036	0.1817	11.1941
40.41	-10.9215	-10.5281	0.1454	11.2616
34.81	-11.0706	-10.4383	0.0294	11.2973
30.36	-11.2073	-10.3723	-0.0881	11.3190

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 750°ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
49.01	150.29	1.0402	0.7817	1.3704
45.10	150.45	1.2174	0.8251	1.3323
40.27	151.63	1.4831	0.8546	1.2420
35.34	150.84	1.8294	0.8634	1.0954
29.71	150.08	2.3660	0.8695	0.9226

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม				
ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)	ตัวแปร P
	CH ₄	CO ₂		
49.01	-10.7284	-10.6841	0.3151	11.2347
45.10	-10.8117	-10.6101	0.2869	11.2912
40.27	-10.9248	-10.5258	0.2167	11.3362
35.34	-11.0554	-10.4465	0.0911	11.3436
29.71	-11.2290	-10.3630	-0.0805	11.3486

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 800°ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
49.34	151.26	1.0267	0.8616	1.5303
45.60	150.92	1.1930	0.8849	1.4493
39.50	149.69	1.5317	0.8780	1.2354
34.81	150.37	1.8728	0.8863	1.1040
29.25	149.11	2.4185	0.8993	0.9335

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)	ตัวแปร P
	CH_4	CO_2		
49.34	-10.7217	-10.6905	0.4255	11.3383
45.60	-10.8006	-10.6193	0.3711	11.3642
39.50	-10.9442	-10.5130	0.2114	11.3506
34.81	-11.0706	-10.4383	0.0989	11.3668
29.25	-11.2445	-10.3565	-0.0688	11.3762

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการทดลองเพื่อหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ 850 °ซ เพื่อหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 องศาเซลเซียส				
สัดส่วนมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการไหล ของสารตั้งต้น ที่ 32°ซ [ml/min.]	สัดส่วนจำนวนโมล คาร์บอนไดออกไซด์ [m mole CO ₂ : 1 mole CH ₄]	สัดส่วนการเปลี่ยนรูป ของมีเทน [Conversion of CH ₄]	อัตราการเกิดปฏิกิริยา ที่ STP [mol CH ₄ reacted/ hr. g cat.]
49.18	151.76	1.0334	0.9504	1.6881
44.95	150.95	1.2247	0.9417	1.5206
39.63	151.65	1.5235	0.9184	1.3134
34.92	149.87	1.8633	0.9132	1.1375
30.06	151.54	2.3265	0.9140	0.9909

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

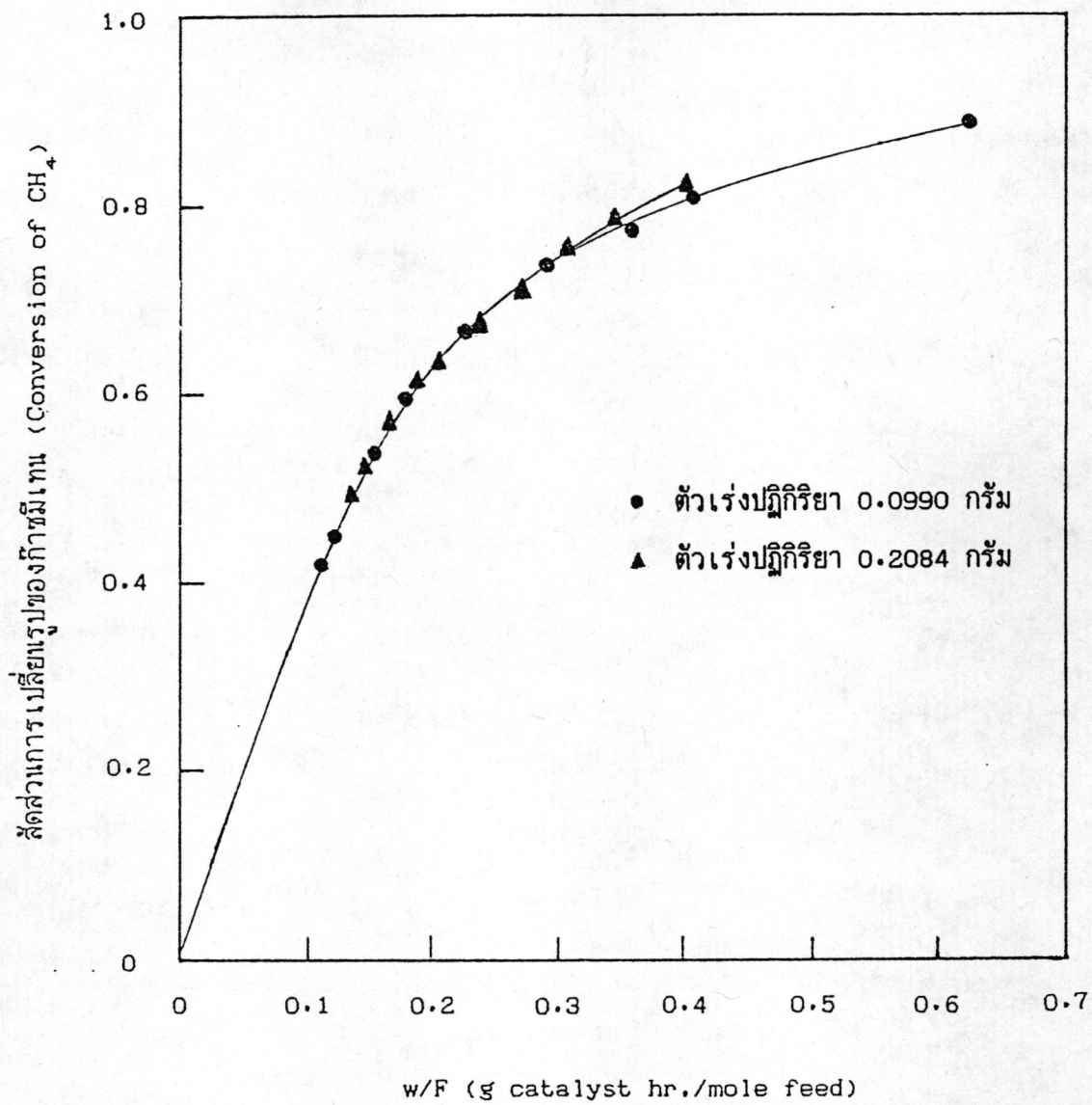
ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.1009 กรัม ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 องศาเซลเซียส				
ลัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ln(ความเข้มข้นสารตั้งต้น)		ln(อัตราการเกิดปฏิกิริยา)	ตัวแปร P
	CH_4	CO_2		
49.18	-10.7250	-10.6873	0.5236	11.4398
44.95	-10.8150	-10.6074	0.4191	11.4268
39.63	-10.9410	-10.5151	0.2726	11.4086
34.92	-11.0673	-10.4401	0.1289	11.3934
30.06	-11.2172	-10.3680	-0.0091	11.4080

4.2 วิเคราะห์ผลการทดลอง

4.2.1 การหาอัตราการไหลของสารตั้งต้นในสภาวะที่ขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนระหว่างบรรยากาศของไหลกับผิวด้านนอกของตัวเร่งปฏิกิริยา

การทดลองโดยการป้อนสารตั้งต้นด้วยอัตราการไหลต่าง ๆ ที่อุณหภูมิคงที่เท่ากับ 750 องศาเซลเซียส ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0990 กรัม และ 0.2084 กรัม ผลที่ได้จากการทดลองเป็นพื้นที่ผิวในภาคผนวก ฉ มาคำนวณเป็นสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน ส่วนอัตราการไหลของสารตั้งต้นคำนวณเป็นตัวประกอบเวลา (w/F) โดยได้แสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.1 และ 4.2 เมื่อนำสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและตัวประกอบเวลาในการทดลองแต่ละชุดมาสร้างกราฟเส้นโค้งได้ในรูปที่ 4.1 พบว่าได้เส้นโค้ง 2 เส้นโดยเส้นโค้งบนเป็นเส้นจากการทดลองที่ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาหนัก 0.2084 กรัม และเส้นโค้ง 2 เส้นทับกันตลอดช่วงตัวประกอบเวลาตั้งแต่ 0 ถึง 0.27 g cat. hr./mole feed ซึ่งจากตัวประกอบเวลาที่เส้นโค้ง 2 เส้นทับกันตลอดในตำแหน่งสุดท้ายที่อ่านได้จากกราฟ คือค่า 0.27 g cat. hr./mole feed สามารถคำนวณเป็นอัตราการไหลของสารตั้งต้นได้เท่ากับ 137.01 ml feed/min. สำหรับกรณีการทดลองใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาหนัก 0.1 กรัม และคำนวณเป็นเวลาสัมผัส (Contact Time) ได้เท่ากับ 0.0466 วินาที หรือความเร็วเชิงสเปซ (Space Velocity) เท่ากับ 21.4574 วินาที⁻¹ ตามวิธีการคำนวณในภาคผนวก ค ดังนั้นในการทดลองขั้นตอนต่อมาจะใช้อัตราการไหลของสารตั้งต้นที่มากกว่าค่าที่ได้นี้ ซึ่งกำหนดให้ประมาณ 150 ml feed/min. และใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาหนักประมาณ 0.1 กรัม เพื่อให้ได้ผลการทดลองที่สภาวะขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนระหว่างบรรยากาศของไหลกับผิวด้านนอกของตัวเร่งปฏิกิริยา

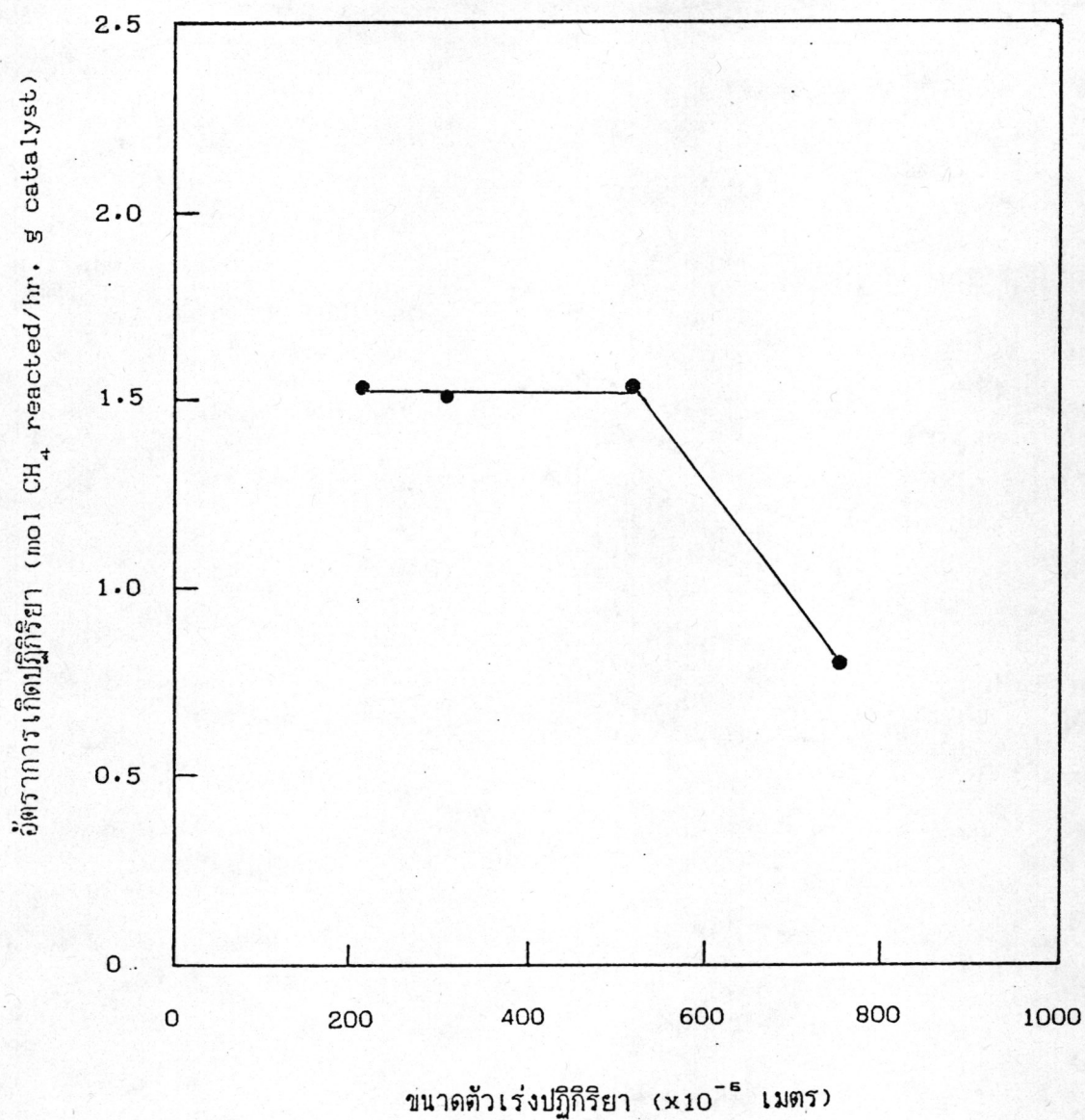

รูปที่ 4.1

กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของมีเทนกับตัวประกอบเวลา

4.2.2 การหาขนาดของตัวเร่งปฏิกิริยาที่ทำให้เกิดสภาวะขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนจากสารตั้งต้นและผลิตผลผ่านรูพรุนตัวเร่งปฏิกิริยา

การทดลองใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาดต่าง ๆ และมีน้ำหนักประมาณ 0.1 กรัม ซึ่งได้แสดงน้ำหนักที่แน่นอนสำหรับการทดลองของแต่ละขนาดตัวเร่งปฏิกิริยาในตารางที่ 4.3 ทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส มีอัตราการไหลของสารตั้งต้นประมาณ 150 ลูกบาศก์ เซ็นติเมตรต่อนาที ผลการทดลองแสดงเป็นพื้นที่ผิวดินภาคผนวก ฉ นำมาคำนวณเป็นสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาได้ และแสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.4 เมื่อนำไปสร้างกราฟความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของตัวเร่งปฏิกิริยา กับอัตราการเกิดปฏิกิริยาในรูปที่ 4.2 พบว่ามีลักษณะเป็นเส้นตรงที่ขนานกับแกนอนตั้งแต่ขนาด 210.5×10^{-6} เมตรถึง 521.5×10^{-6} เมตร แล้วมีความชันลดลงอย่างมาก แสดงว่าตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีขนาดเฉลี่ยเล็กกว่า 521.5×10^{-6} เมตร ทำให้ได้อัตราการเกิดเร็วปฏิกิริยาคงที่ที่สภาวะการทดลองที่เหมือนกัน ดังนั้นจึงใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่มีขนาดเล็กกว่า 521.5×10^{-6} เมตร ในการทดลองขั้นต่อมา คือเลือกใช้ที่มี ขนาดเฉลี่ยเป็น 308.0×10^{-6} เมตรหรือ 50 เมช หรือตัวเร่งปฏิกิริยาขนาดเล็กกว่า 40 เมช และใหญ่กว่า 60 เมช เพื่อให้ได้ตัวเร่งปฏิกิริยาที่มี ขนาดเฉลี่ยเป็น 50 เมชตามต้องการ

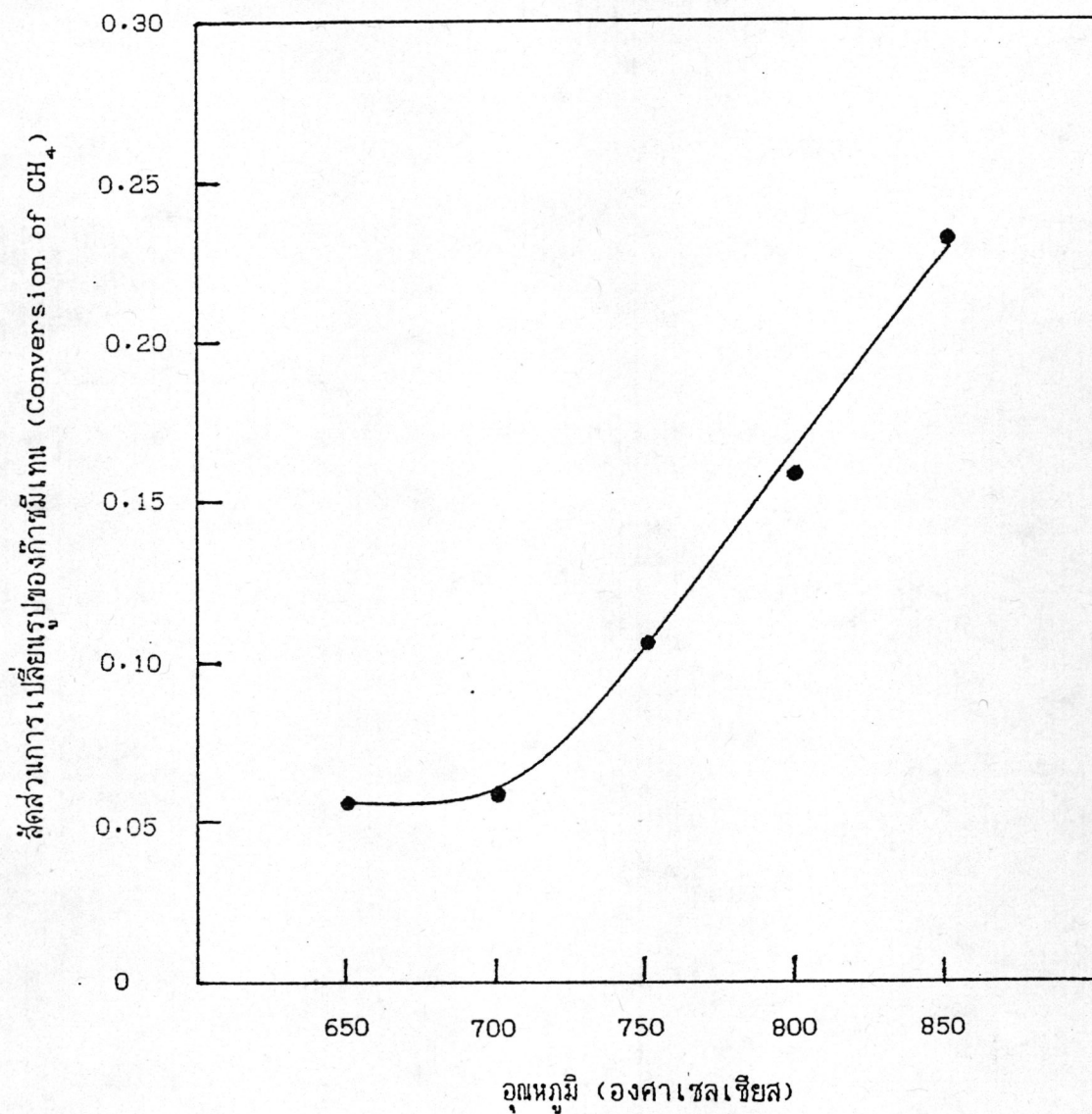
รูปที่ 4.2

กราฟแสดงขนาดตัวเร่งปฏิกิริยาที่เหมาะสมโดยเกิดสภาวะขจัดผลของความต้านทานการถ่ายเทมวลและความร้อนจากสารตั้งต้นและผลิตผลผ่านรูพรุนของตัวเร่งปฏิกิริยา

4.2.3 การหาสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยา ในกรณีที่ไม่มีความเร่งปฏิกิริยา

การทดลองโดยการบ้อนสารตั้งต้นด้วยอัตราการไหลประมาณ 150 ลูกบาศก์ เซ็นติเมตรต่อนาที่ ที่อุณหภูมิต่าง ๆ และไม่มีการใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาในปฏิกิริยา ได้ผลการทดลอง เป็นพื้นที่ผิที่นำมาคำนวณเป็นสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนได้ และแสดงผลการคำนวณใน ตารางที่ 4.5 เมื่อนำสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนไปสร้างกราฟเส้นโค้งในรูปที่ 4.3 พบว่า สัดส่วนการเปลี่ยนรูปมีเทนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเกิดปฏิกิริยาในช่วงอุณหภูมิ 650 ถึง 700 องศาเซลเซียส และเพิ่มขึ้นอย่างมากด้วยอัตราการเพิ่มคงที่ตั้งแต่ช่วงอุณหภูมิ 700 ถึง 850 องศาเซลเซียส

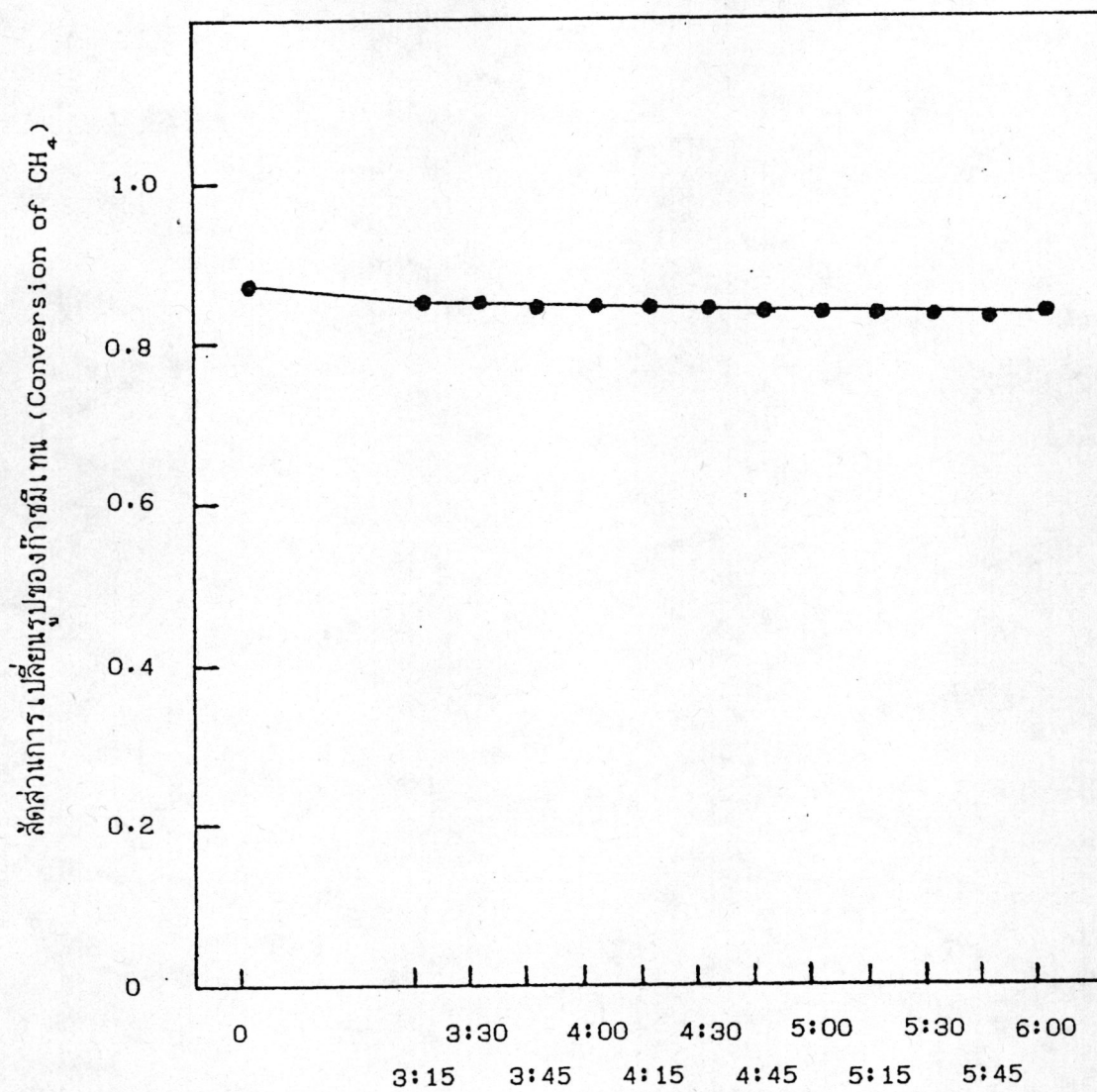
รูปที่ 4.3

กราฟแสดงผลการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีความเร่งปฏิกิริยา

4.2.4 การหาอายุการใช้งานของตัวเร่งปฏิกิริยาในการทดลอง

เป็นการทดลองโดยการบ้อนสารตั้งต้นด้วยอัตราการใช้ไฮดรอกซีที่ประมาณ 150 ลูกบาศก์เซนติเมตรต่อนาที่ ที่อุณหภูมิคงที่ 750 องศาเซลเซียส และจากผลการทดลองในข้อ 4.2.2 ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช หนัก 0.1 กรัม ผลการทดลองเป็นพื้นที่ผิวในภาคผนวก ฉ จำนวนเป็นสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทน และอัตราการเกิดปฏิกิริยาได้ในตารางที่ 4.6 เมื่อนำไปสร้างกราฟความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนกับเวลาที่เกิดปฏิกิริยาอย่างต่อเนื่องในรูปที่ 4.4 พบว่ามีลักษณะเป็นเส้นตรงมีความชันลดลงน้อยมากในช่วงระยะเวลาทำปฏิกิริยาตั้งแต่ 0 ถึง 6 ชั่วโมง ซึ่งแสดงว่าในการทดลองขั้นต่อมาสามารถใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาในการเกิดปฏิกิริยาได้อย่างน้อย 6 ชั่วโมง

รูปที่ 4.4

กราฟแสดงอายุการใช้งานสำหรับการทดลองของตัวเร่งปฏิกิริยา

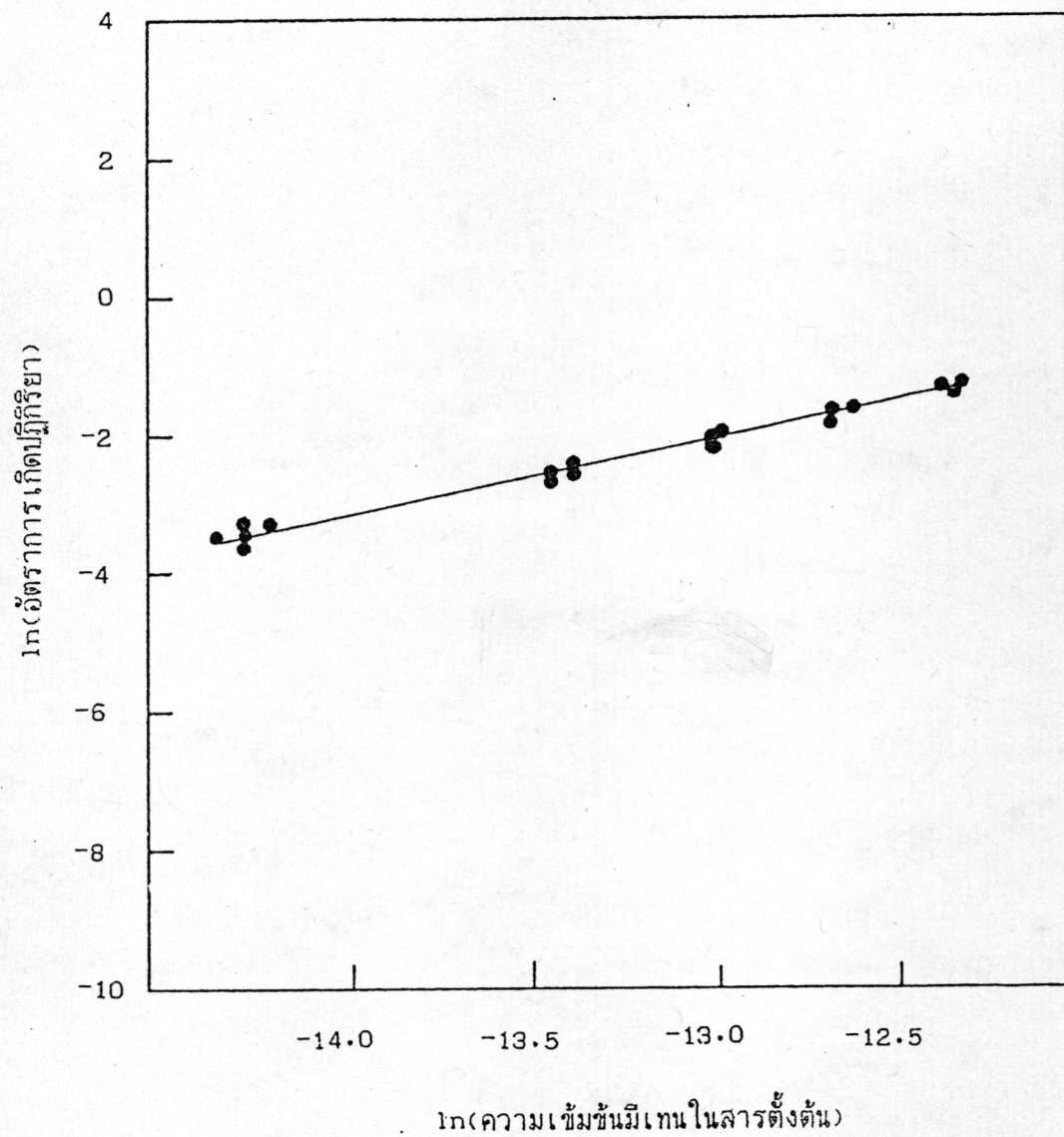
4.2.5 การหาอันดับของปฏิกิริยา เมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นมีเทน ในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา

การทดลองโดยการบ้อนสารด้วยอัตราการไหลคงที่ประมาณ 150 ml/min. ช่วงอุณหภูมิตั้งแต่ 650 ถึง 850 องศาเซลเซียส และใช้ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมชหนัก 0.0998 กรัม ได้ผลการทดลองเป็นพื้นที่ผิวในภาคผนวก ฉ นำมาคำนวณเป็นสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตราการเกิดปฏิกิริยาได้ ความเข้มข้นของสารตั้งต้นและอัตราการเกิดปฏิกิริยานำมาคำนวณเป็นค่าลอการิทึมได้ แสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.7 ถึง 4.11 เมื่อนำไปสร้างกราฟความสัมพันธ์ระหว่างลอการิทึมของความเข้มข้นมีเทนกับลอการิทึมของอัตราการเกิดปฏิกิริยาในรูปที่ 4.5 พบว่ามีลักษณะเป็นเส้นตรงที่มีความชันเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อความเข้มข้นของมีเทนเพิ่มขึ้น และจากกราฟรูปที่ 4.5 หรือจากการคำนวณทางคณิตศาสตร์ด้วยวิธีการ Linear Regression โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการคำนวณในภาคผนวก ช สามารถหาความชันและจุดตัดแกนตั้งได้ โดยได้แสดงผลไว้ในตารางที่ 4.17 จากสมการคณิตศาสตร์ในภาคผนวก จ ทำให้ทราบอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นมีเทน ซึ่งเท่ากับ ความชันที่ได้

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการคำนวณหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทน
ในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา ด้วยวิธีการ Linear Regression

ผลการคำนวณด้วยวิธีการ Linear Regression	
ค่าความชัน	1.0178
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความชัน	0.0128
จุดตัดแกนตั้ง	11.3250
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของจุดตัดแกนตั้ง	0.0428
ค่ากำลังสองของความแตกต่างของข้อมูลกับการคำนวณ	0.9964
จำนวนข้อมูล	25

รูปที่ 4.5

กราฟแสดงการหาอันดับของปฏิกิริยา เมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นมีเทนในสมการอัตราเร็ว

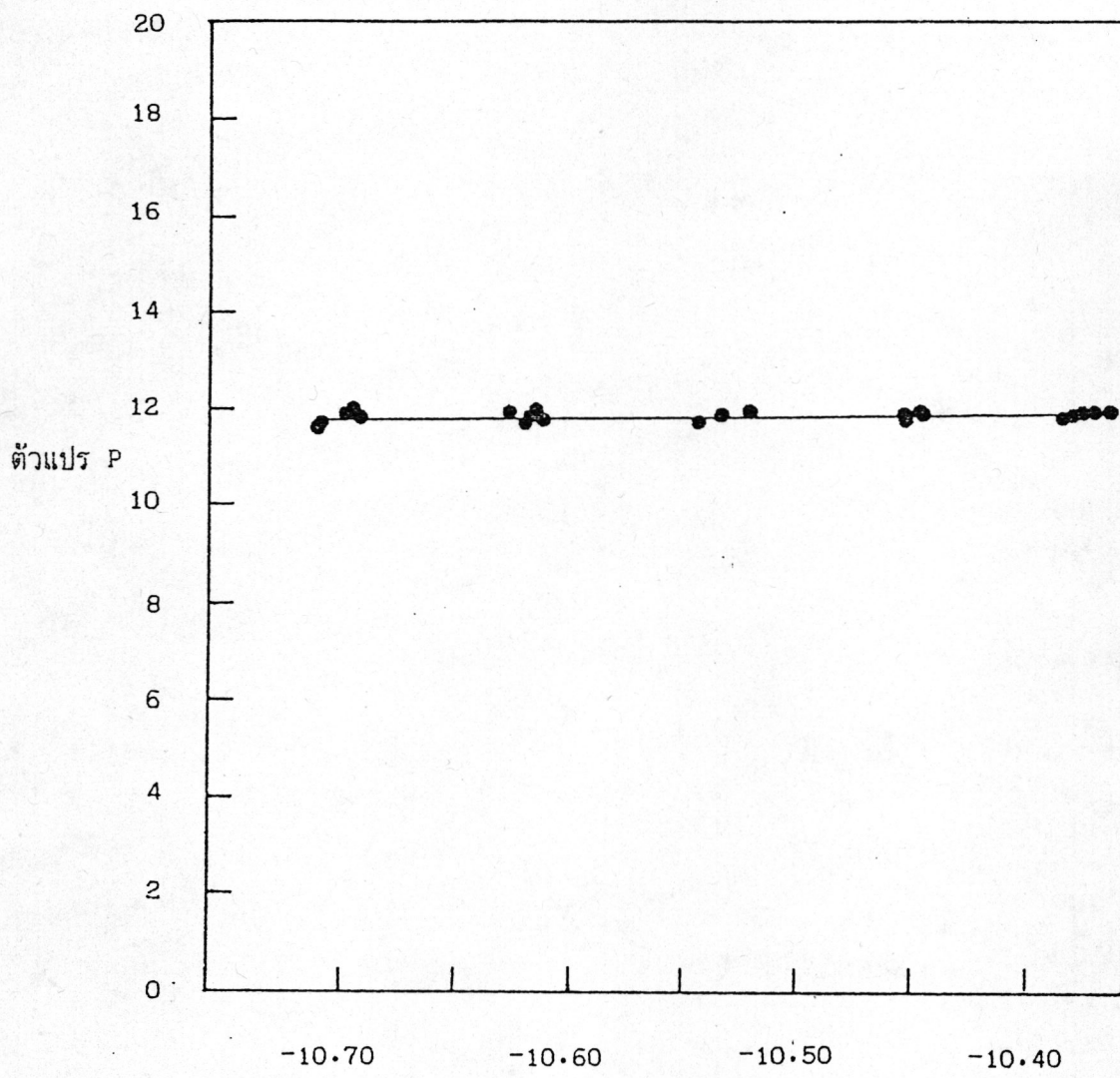

4.2.6 การหาอันดับของปฏิกิริยา เมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์ ในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา

การทดลองโดยป้อนสารตั้งต้นด้วยอัตราการไหลคงที่ประมาณ 150 ลูกบาศก์ เซนติเมตรต่อนาที ช่วงอุณหภูมิตั้งแต่ 650 ถึง 850 องศาเซลเซียส และตัวเร่งปฏิกิริยาหนัก 0.1009 กรัม ได้ผลการทดลองเป็นพื้นที่ผิวกี่คำนวณเป็นสัดส่วนการเปลี่ยนรูปของมีเทนและอัตรา การเกิดปฏิกิริยาได้ เมื่อคำนวณเป็นลอการิทึมของอัตราการเกิดปฏิกิริยา พร้อมกับนำอันดับ ของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทนที่ได้จากหัวข้อ 4.2.5 มาคำนวณเป็นตัวแปร P ซึ่งกำหนดไว้เพื่อให้หาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ โดยแสดงสมการคณิตศาสตร์ของตัวแปร P ไว้ในภาคผนวก จ ค่าของตัวแปร P แสดงใน ตารางที่ 4.12 ถึง 4.16 นำไปสร้างกราฟความสัมพันธ์ระหว่างลอการิทึมของความเข้มข้น คาร์บอนไดออกไซด์กับตัวแปร P ได้เป็นเส้นตรงในรูปที่ 4.6 พบว่ามีความชันเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้น และด้วยการคำนวณวิธี Linear Regression หรือจากกราฟ สามารถหาความชันและจุดตัดแกนตั้งได้ ทำให้ทราบอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิด เทียบกับความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเท่ากับค่าความชัน และได้แสดงผลการคำนวณ ในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการคำนวณหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของ คาร์บอนไดออกไซด์ในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา ด้วยวิธีการ Linear Regression

ผลการคำนวณด้วยวิธีการ Linear Regression	
ค่าความชัน	0.3742
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความชัน	0.1873
จุดตัดแกนตั้ง	15.2316
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของจุดตัดแกนตั้ง	0.1089
ค่ากำลังสองของความแตกต่างของข้อมูลกับการคำนวณ	0.7478
จำนวนข้อมูล	25

ln(ความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์ในสารตั้งต้น)

รูปที่ 4.6

กราฟแสดงการหาอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นคาร์บอนไดออกไซด์ในสมการอัตราเร็ว

4.2.7 การหาแฟคเตอร์แห่งความถี่และพลังงานกระตุ้น

จากผลการคำนวณในหัวข้อ 4.2.5 และ 4.2.6 ทำให้ทราบอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ โดยได้แสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.17 และ 4.18 ตามลำดับ เมื่อนำผลการทดลองในตารางที่ 4.7 ถึง 4.11 และตารางที่ 4.12 ถึง 4.16 รวมทั้งอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของสารตั้งต้นทั้ง 2 ค่า แทนลงในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยาสามารถคำนวณเป็นตัวแปร Q ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อใช้คำนวณหาแฟคเตอร์แห่งความถี่ และพลังงานกระตุ้นจากสมการอาร์เรเนียสในภาคผนวก จ ผลการคำนวณตัวแปร Q แสดงในตารางที่ 4.19 เมื่อนำไปสร้างกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Q กับส่วนกลับของอุณหภูมิสัมบูรณ์ของปฏิกิริยาได้กราฟเส้นตรงในรูปที่ 4.7 พบว่ามีลักษณะเป็นเส้นตรงที่มีความชันลดลงเล็กน้อยเมื่ออุณหภูมิลดลง และจากการคำนวณด้วยวิธีการ Linear Regression โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในภาคผนวก ช หรือจากกราฟ สามารถหาความชันและจุดตัดแกนตั้งได้ จากสมการคณิตศาสตร์ในภาคผนวก จ ทำให้ทราบว่าความชันเท่ากับค่าลบของสัดส่วนระหว่างพลังงานกระตุ้นกับค่าคงที่ของก๊าซ และจุดตัดแกนตั้งเท่ากับลอการิทึมของแฟคเตอร์แห่งความถี่ ดังนั้นจึงสามารถหาค่าของแฟคเตอร์แห่งความถี่และพลังงานกระตุ้นสำหรับปฏิกิริยาในช่วงอุณหภูมิ 650 ถึง 850 องศาเซลเซียสได้ และแสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการคำนวณหาตัวแปร Q เพื่อหาแฟคเตอร์แห่งความถี่ และพลังงานกระตุ้นของปฏิกิริยา

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 °ซ	สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700 °ซ
1.47	15.0285	1.36	15.0817
3.39	14.9955	3.61	15.0759
5.31	15.0514	5.20	15.0614
7.22	15.0548	7.22	15.0412
10.15	15.0498	10.15	15.0855

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช น้ำหนัก 0.0998 กรัม			
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 °ซ	สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 °ซ
1.47	15.1153	1.58	15.1228
3.39	15.1113	3.61	15.1289
5.20	15.0707	5.31	15.0972
7.71	15.1034	7.33	15.1218
10.35	15.1312	10.35	15.1571

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.0998 กรัม	
สัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น [%]		ตัวแปร Q	ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 °ซ
1.47		15.0451	
3.61		15.1269	
5.41		15.1350	
7.22		15.1347	
9.75		15.1737	

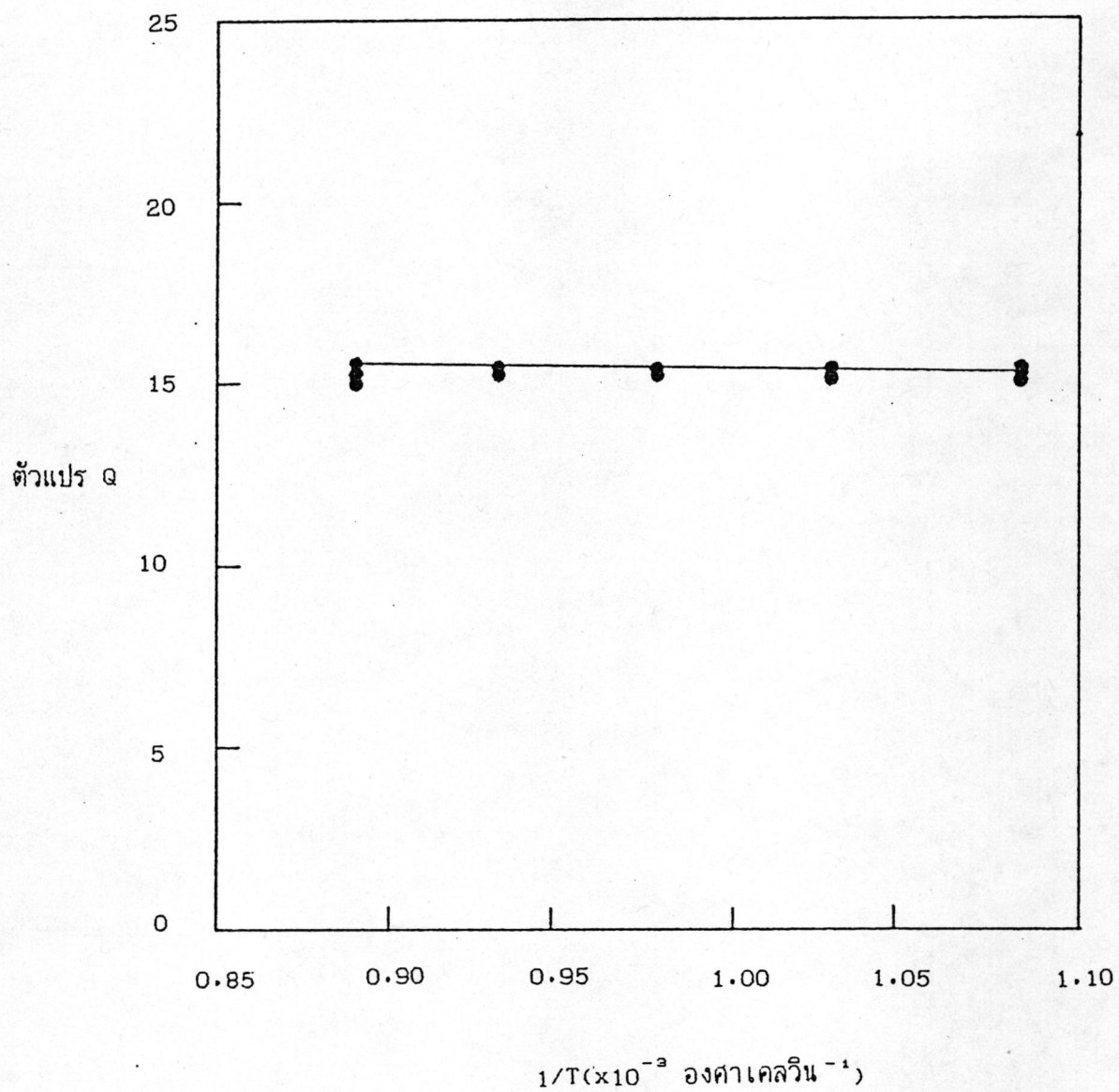
ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.1009 กรัม	
สัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 °ซ	สัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700 °ซ
49.99	14.9936	49.83	15.1498
45.25	15.0271	44.74	15.1614
40.92	15.1000	40.41	15.2007
35.23	15.1004	34.81	15.2028
30.71	15.1610	30.36	15.1998

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.1009 กรัม	
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 °ซ	สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 °ซ
49.01	15.2322	49.34	15.3382
45.10	15.2610	45.60	15.3374
40.27	15.2745	39.50	15.2841
35.34	15.2521	34.81	15.2723
29.71	15.2260	29.25	15.2511

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.1009 กรัม	
สัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น [%]	ตัวแปร Q ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 °ซ		
49.18	15.4385		
44.95	15.3956		
39.63	15.3428		
34.92	15.2996		
30.06	15.2872		

รูปที่ 4.7

กราฟแสดงการหาแพคเตอร์แห่งความถี่และพลังงานกระตุ้นในสมการอาร์เรเนียส

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการคำนวณเพื่อหาแพคเตอร์แห่งความถี่และพลังงานกระตุ้น
ด้วยวิธีการ Linear Regression

ผลการคำนวณด้วยวิธีการ Linear Regression	
ค่าความชัน	-1391.4800
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความชัน	133.0818
จุดตัดแกนตั้ง	16.5981
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของจุดตัดแกนตั้ง	0.0454
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.8262
จำนวนข้อมูล	50

4.2.8 การคำนวณทดสอบสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ได้

จากผลการคำนวณในหัวข้อ 4.2.5, 4.2.6 และ 4.2.7 ทำให้ทราบอันดับของปฏิกิริยาเมื่อคิดเทียบกับความเข้มข้นของมีเทนและคาร์บอนไดออกไซด์ แฟคเตอร์แห่งความถี่ และพลังงานกระตุ้น ซึ่งได้แสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.17, 4.18 และ 4.20 ตามลำดับ ทำให้ทราบสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยาช่วงอุณหภูมิ 650 ถึง 850 องศาเซลเซียส ดังนี้

$$\begin{aligned}
 -r_A &= k_o e^{-E/RT} C_{CH_4}^\alpha C_{CO_2}^\beta \\
 &= 16.16 \times 10^6 \times e^{-1391.48/T} \times C_{CH_4}^{1.02} \times C_{CO_2}^{0.37}
 \end{aligned}$$

และเมื่อนำความเข้มข้นของสารตั้งต้น และอุณหภูมิของปฏิกิริยาไปแทนค่าในสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยาสามารถคำนวณหาอัตราการเกิดปฏิกิริยาได้ โดยแสดงไว้ในตารางที่ 4.21 ถึง 4.25 เมื่อเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการทดลองพบว่ามีความผิดพลาดน้อยมาก

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการทดสอบความผิดพลาดของสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยากับผลการทดลองที่อุณหภูมิปฏิกิริยา 650 องศาเซลเซียส

สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650 °C [mol CH ₄ reacted/ hr g cat.]		เปอร์เซ็นต์ความผิดพลาด [%]
	จากการทดลอง	จากการคำนวณ	
49.99	1.0935	1.2051	10.20
45.25	1.0569	1.1264	6.58
40.92	1.0559	1.0462	-0.92
35.23	0.9387	0.9297	-0.96
30.71	0.8893	0.8291	-6.78

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการทดสอบความผิดพลาดของสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา
กับผลการทดลองที่อุณหภูมิปฏิกิริยา 700 องศาเซลเซียส

สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700°ซ [mol CH ₄ reacted/ hr g cat.]		เปอร์เซ็นต์ความผิดพลาด [%]
	จากการทดลอง	จากการคำนวณ	
49.83	1.2757	1.2994	1.86
44.74	1.1992	1.2074	0.68
40.41	1.1565	1.1196	-3.19
34.81	1.0298	0.9948	-3.40
30.36	0.9157	0.8872	-3.11

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการทดสอบความผิดพลาดของสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา
กับผลการทดลองที่อุณหภูมิปฏิกิริยา 750 องศาเซลเซียส

สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750°ซ [mol CH ₄ reacted/ hr g cat.]		เปอร์เซ็นต์ความผิดพลาด [%]
	จากการทดลอง	จากการคำนวณ	
49.01	1.3704	1.3786	0.69
45.10	1.3323	1.3021	-2.26
40.27	1.2420	1.1976	-3.57
35.34	1.0954	1.0801	-1.39
29.71	0.9226	0.9339	1.22

ตารางที่ 4.24 แสดงผลการทดสอบความผิดพลาดของสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา
กับผลการทดลองที่อุณหภูมิปฏิกิริยา 800 องศาเซลเซียส

สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 °ซ [mol CH ₄ reacted/ hr g cat.]		เปอร์เซ็นต์ความผิดพลาด [%]
	จากการทดลอง	จากการคำนวณ	
49.34	1.5303	1.4752	-3.60
45.60	1.4493	1.3982	-3.53
39.50	1.2354	1.2571	1.76
34.81	1.1040	1.1366	2.96
29.25	0.9335	0.9818	5.17

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการทดสอบความผิดพลาดของสมการอัตราการเกิดปฏิกิริยา
กับผลการทดลองที่อุณหภูมิปฏิกิริยา 850 องศาเซลเซียส

สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	อัตราการเกิดปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 °ซ [mol CH ₄ reacted/ hr g cat.]		เปอร์เซ็นต์ความผิดพลาด [%]
	จากการทดลอง	จากการคำนวณ	
49.18	1.6881	1.5595	-7.62
44.95	1.5206	1.4663	-3.57
39.63	1.3134	1.3351	1.65
34.92	1.1375	1.2074	6.14
30.06	0.9909	1.0648	7.46

4.2.9 การหาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น
และสัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์

จากผลการทดลองในหัวข้อ 4.2.6 สามารถนำค่าพื้นที่พีคในภาคผนวก ง มาคำนวณเป็นสัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิกิริยาได้ โดยนิยามสัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์ เป็นสัดส่วนของปริมาณไฮโดรเจนต่อปริมาณคาร์บอนมอนอกไซด์ที่เกิดขึ้น และได้แสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.26 เมื่อนำมาสร้างกราฟที่มีความสัมพันธ์กับสัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น ที่ป้อนเข้าสู่เตาปฏิกรณ์เคมี พบว่าได้ความสัมพันธ์ที่เป็นเส้นตรงมีความชันมากขึ้นเมื่อสัดส่วนของ มีเทนในสารตั้งต้นมีค่าเพิ่มขึ้น และการคำนวณวิธีการ Linear Regression หรือจากกราฟ สามารถหาความชันและจุดตัดแกนตั้งได้ และแสดงผลดังในรูปที่ 4.8 และตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการคำนวณเพื่อหาสัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์

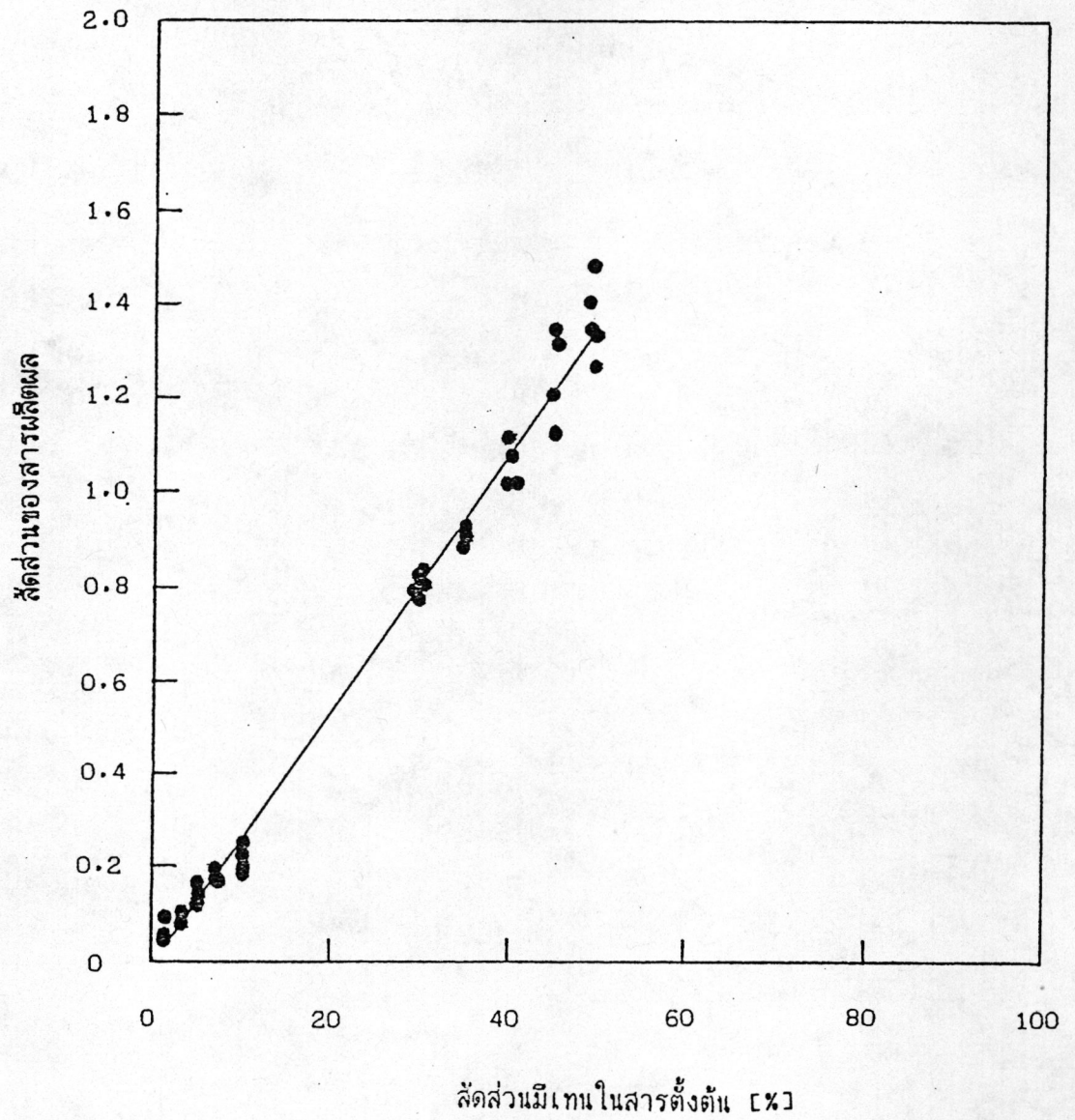
ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.1009 กรัม	
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	สัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์ ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 650° ซ	สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	สัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์ ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 700° ซ
49.99	14.9936	49.83	15.1498
45.25	15.0271	44.74	15.1614
40.92	15.1000	40.41	15.2007
35.23	15.1004	34.81	15.2028
30.71	15.1610	30.36	15.1998

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.1009 กรัม	
สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	สัดส่วนของสารผลิตผล ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 750 °ซ	สัดส่วนของมีเทน ในสารตั้งต้น [%]	สัดส่วนของสารผลิตผล ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 800 °ซ
49.01	15.2322	49.34	15.3382
45.10	15.2610	45.60	15.3374
40.27	15.2745	39.50	15.2841
35.34	15.2521	34.81	15.2723
29.71	15.2260	29.25	15.2511

ตัวเร่งปฏิกิริยาขนาด 40/60 เมช		น้ำหนัก 0.1009 กรัม	
สัดส่วนของมีเทนในสารตั้งต้น [%]	สัดส่วนของสารผลิตผล ปฏิกิริยาที่อุณหภูมิ 850 °ซ		
49.18	15.4385		
44.95	15.3956		
39.63	15.3428		
34.92	15.2996		
30.06	15.2872		

รูปที่ 4.8

กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัดส่วนมีเทนในสารตั้งต้นและสัดส่วนของสารผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการคำนวณเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนสารตั้งต้น
และสัดส่วนของสารผลิตผล ด้วยวิธีการ Linear Regression

ผลการคำนวณด้วยวิธีการ Linear Regression	
ค่าความชัน	1.5331
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความชัน	0.0247
จุดตัดแกนตั้ง	0
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของจุดตัดแกนตั้ง	0.0894
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.9683
จำนวนข้อมูล	50